

Gemeente **Heerde**

2019

Programmabegroting

→ www.heerde.nl

Toelichting op programma (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen

Dit programma gaat over duurzaamheid, het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en het bos, ruimtelijke ontwikkelingen, economie, recreatie en toerisme en bouwen en wonen. Onder dit programma valt ook het opstellen van de omgevingsvisie, een instrument in het kader van de nog vast te stellen omgevingswet. Met het toepassing van uitnodigingsplanologie hebben we ons al voorbereid op deze wet. Onze rol bij ruimtelijke vraagstukken is daarmee veranderd. De omgevingsvisie maken we samen.

Collegeprogramma (openbare) ruimte, ondernemen en wonen

Wat willen we bereiken?

Leefbaar buitengebied

- Behoud van de kwaliteiten van het (agrarisch) landschap en leefbaarheid van de buitengebieden van de gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

We gaan duurzaam om met de natuurlijke kwaliteiten, onder andere door invulling te geven aan het bestaande landschapsontwikkelingsplan (LOP). Landschapsontwikkeling wordt onderdeel van de omgevingsvisie. .

Zie koptekst.

Kwaliteit

We gaan vanuit de ambities uit de Toekomstvisie en binnen de kaders van de Structuurvisie 2025 om met natuur en landschap.

We volgen hierin het uitvoeringsprogramma LOP.

De voorbereidingen voor de gemeentelijke Omgevingsvisie zijn begonnen. De landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van Heerde krijgen hierin een plek.

Uit de eerste analyse blijkt dat de kernkwaliteiten van Heerde o.a. tot uiting komen in de diversiteit van het landschap. Heerde kent een afwisseling van fraaie landschappen (Veluwe tot IJssel) met een rijke cultuurhistorie, die moeten worden gekoesterd. De focus in de omgevingsvisie wordt naar verwachting gelegd op behoud, versterking en het inbedden van maatschappelijke opgaven (energietransitie, biodiversiteit, circulair en natuurinclusief landgebruik).

Geld

Uitvoering binnen bestaande begroting.

Bestaande agrarische bedrijven krijgen ruimte voor ontwikkelingen voor zover deze bijdragen aan het behoud en verbetering van de kwaliteit van het landschap en aan een schone en gezonde leefomgeving.

Onder voorwaarden ontwikkelingsruimte geven aan bestaande agrarische bedrijven.

Kwaliteit

Gericht op de ambities in de Toekomstvisie, wordt op basis van de Structuurvisie

2025 via uitnodigingsplanologie aan deze taakstelling uitvoering gegeven. Onder de nieuwe Omgevingswet worden de toekomstige kaders voor ontwikkelingsmogelijkheden voor bestaande agrarische bedrijven opgenomen in de Omgevingsvisie, waarvan de ontwikkeling in 2018 start.

We zijn begonnen met de voorbereidingen voor de gemeentelijke Omgevingsvisie, waarin een vitaal en leefbaar platteland belangrijke aandachtspunten zijn.

Uit onze eerste analyse blijkt dat de focus in de omgevingsvisie wordt gelegd op een circulair en natuurinclusief systeem met multifunctioneel en duurzaam landgebruik.

■ Geld

Uitvoering binnen bestaande begroting.

[We werken samen met andere partijen in de uitvoering van het klimaatadaptatieplan \(waterrobuustheid en klimaatbestendigheid\).](#)

De effecten van klimaatverandering houden zich niet aan bestuurlijke grenzen. Deze samenwerkingsvorm past bij de regionale en lokale schaal van de opgave en de behoefte aan regionale samenwerking. Immers: In de trits weten-willen-werken zijn we samen sterker, kunnen we van elkaar leren én kunnen we samen slimmer investeren.

■ Kwaliteit

Wij gaan, in nauwe samenwerking met bedrijven en maatschappelijke organisaties, in drie stappen te werk:

1. 'weten': analyseren wat de gevolgen van klimaatverandering voor de diverse functies in een gebied in de periode tot 2050 zijn;
2. 'willen': concrete doelen stellen voor het verbeteren van de waterrobuustheid en klimaatbestendigheid in de periode tot 2050 en een daarbij passende strategie formuleren;
3. 'werken': de doelen en de strategie vastleggen in beleidsplannen, wetten en regels en programma's voor uitvoering, beheer en 'groot' onderhoud.

In 2018 hebben wij een regionale stresstest licht uitgevoerd in samenwerking met diverse belanghebbende partijen. Het waterschap Vallei en Veluwe heeft hier het initiatief in genomen. De uitkomsten zijn op bestuurlijk niveau gedeeld. In de gemeente Heerde is er een verdiepingsslag gemaakt op dorpskern niveau. Om een beter beeld te krijgen wat klimaatverandering betekent in Heerde. De uitkomsten worden in 2019 gedeeld en besproken. Daarnaast zijn er ook diverse reconstructies en nieuwbouwlocaties uitgevoerd waar het hemelwater wordt afgekoppeld.

[We werken samen met partijen in het project Hattemerpoort \(inclusief herontwikkeling Ennerveld\) en aan de Visie Hoenwaard.](#)

Hattemerpoort is een ecologische verbindingszone tussen Veluwe en IJsseluitwaarden en Wapenveld en Hattem. Het provinciale project bestaat uit deelprojecten.

Voor investeringen in natuur en waterbeheersing in de Hoenwaard is behoefte aan een toekomstbeeld en aan duidelijkheid bij de bewoners van het gebied. De visie Hoenwaard 2030 voorziet daar in.

■ **Kwaliteit**

Deelprojecten Hattemerpoort zijn: Ennerveld, natuurrealisatie in uiterwaarden, doorgang over BPF-terrein en 't Kromholt. De projectleiding berust bij Gelderse Natuur en Milieu Federatie.

De visie Hoenwaard vormt een bouwsteen voor de Omgevingsvisie. De projectleiding voor deze visie berust bij waterschap.

■ **Geld**

Voor de projecten is geen specifiek budget beschikbaar. Financiering komt van derden en provincie.

[We beheren bermen en slootkanten ecologisch en communiceren waarom we dat doen.](#)

De kwaliteit van het landschap en de leefbaarheid van het buitengebied behouden door het uitvoering van ecologisch beheer van de bermen.

■ **Kwaliteit**

Waar mogelijk wordt de belevingswaarde door realisatie van kruiden- en faunarijke bermen binnen het bestaande budget vergroot en worden inwoners via de gemeentepagina geïnformeerd over de voortgang en het nut.

In 2018 is geen mogelijkheid gevonden om hier invulling aan te geven vanwege de budgetfreeze.

[De agrarische belangen en belangen van natuur en milieu mogen niet los van elkaar gezien worden. Wij overleggen hierover met bewoners en agrariërs.](#)

Zie koptekst.

■ **Kwaliteit**

De voorbereidingen voor de gemeentelijke Omgevingsvisie zijn begonnen. Een vitaal en leefbaar platteland is hierin een belangrijk aandachtspunt.

Uit de eerste analyse blijkt dat de focus in de omgevingsvisie wordt gelegd op een circulair en natuurinclusief systeem met multifunctioneel en duurzaam landgebruik. Bewoners en agrariërs zijn hier vooralsnog niet of beperkt bij betrokken. In 2019 volgt overleg met bewoners en agrariërs.

■ **Geld**

Budget ontwikkeling Omgevingsvisie

[We werken volgens de gedragscode bestendig beheer groenvoorzieningen, bosbeheer en natuurbeheer.](#)

De gedragscode is geen wetgeving, maar is wel een hulpmiddel voor beheerders, eigenaren en aannemers om reguliere werkzaamheden uit te voeren zonder in strijd te handelen met Flora- en Faunawet.

■ **Kwaliteit**

Wij onderzoeken de voorwaarden om te voldoen aan de gedragscode en informeren de raad over de uitkomst.

In 2018 heeft de gemeente gewerkt volgens de gedragscode en verplicht haar opdrachtnemers om volgens de gedragscode te handelen.

Onze bermen houden we vrij van jonge opslag om de aantrekkelijkheid voor wild te verkleinen.

De bermen in het bosgebied worden vrij gehouden van jonge opslag. De aantrekkelijkheid voor wild wordt daardoor verkleind.

■ **Kwaliteit**

De bermen in het bosgebied worden eenmaal per twee jaar geschoond van opslag.

In 2018 zijn de bermen niet opgeschoond van jonge opslag. De planning is om dit in 2019 weer uit te voeren.

Openbare ruimte en mobiliteit

- Inwoners, ondernemers, bezoekers en toeristen kunnen rekenen op goed onderhouden en veilige wegen, fiets- en voetpaden en openbare ruimte, die voldoende verlicht zijn.
- Bij herinrichting wordt de openbare ruimte inclusief ingericht.

Wat gaan we er voor doen?

(Her)inrichting van de openbare ruimte vindt, in overleg met aanwonenden en ondernemers, plaats binnen de wettelijke kaders en het gemeentelijk beleid.

Inwoners worden uitgenodigd voor co-creatie bij herinrichting van de openbare ruimte en betrokken bij onderhoud van de openbare ruimte.

■ **Kwaliteit**

Doelstelling is een gedragen plan voor aanwonenden en ondernemers. Bij het realiseren van een (her)inrichtingsplan betrekken we bewoners voor het vaststellen van een Definitief Ontwerp. Het conceptplan wordt tijdens een inloopavond gepresenteerd. Iedereen kan op het conceptplan reageren via een reactieformulier en krijgt persoonlijk antwoord.

In 2018 is de Beatrixweg en laatste fase Bomenbuurt aan bewoners en belangstellenden gepresenteerd tijdens een inloopavond. Bewoners en belangstellenden hebben hun opmerkingen en suggesties kenbaar gemaakt. Het merendeel van de suggesties zijn in de plannen verwerkt of er is gemotiveerd waarom dit niet kan. De bewoners en belangstellenden zijn in kennis gesteld. Op deze wijze is er een gedragen plan ontstaan. De Beatrixweg is inmiddels uitgevoerd. De laatste fase van de Bomenbuurt start in het voorjaar van 2019.

De beheerplannen voor de openbare ruimte zijn actueel.

De beheerplannen voor de openbare actueel houden.

■ **Kwaliteit**

De beheerplannen voor de openbare ruimte zijn voorzien van het juiste areaal en jaarlijkse kosten om dit areaal te onderhouden en worden tijdig geactualiseerd. Een toelichting wordt gegeven in de paragraaf Kapitaalgoederen.

Aan de beheerplannen wordt jaarlijkse gewerkt om het areaal actueel te houden en het geplande onderhoud uit te voeren.. Eén keer in de vijf jaar wordt het areaal

doorgerekend om de onderhoudskosten voor de komende vijf jaar te bepalen. Afgelopen jaar heeft dit plaatsgevonden voor het wegenbeheerplan.

[Samen met de regiogemeenten dringen we bij provincie en rijk aan op maatregelen om filevorming op de A50 te voorkomen.](#)

Samen met de regiogemeenten bij provincie en rijk aandringen om maatregelen te treffen om filevorming op de A50 te voorkomen.

■ **Kwaliteit**

Wij vragen aandacht om een betere doorstroming van het verkeer op de A50 tussen Zwolle en Apeldoorn v.v. te bevorderen in betreffende overlegsituaties.

In het concept Bereikbaarheidsvisie Regio Zwolle is voor de A50 aandacht gevraagd. Ook in de Cleantech Regio wordt aandacht geschonken aan een betere doorstroming op de A50.

[Samen met de regiogemeenten bij de provincie aandringen op maatregelen op de kwaliteit van het openbaar vervoer op peil te houden en waar nodig te verbeteren.](#)

Samen met de regiogemeenten bij de provincie aandringen om maatregelen te nemen om de kwaliteit van het openbaar vervoer peil te houden en waar nodig te verbeteren.

De uitdaging ligt er om technisch en financieel het busvervoer volledig zonder uitstoot van schadelijke stoffen te laten rondrijden bij het gelijk houden van het exploitatiebudget..

■ **Kwaliteit**

De huidige lijnvoering en dienstregeling van het openbaar vervoer willen we behouden en waar nodig te verbeteren. In de nieuwe vervoersconcessie is het de inzet om het openbaar vervoer volledig rond te laten rijden zonder uitstoot van schadelijke stoffen.

Het eerste concept voor de aanbesteding van het openbaar vervoer 2020 is voorzien van commentaar. Dit is via de 'nieuwe' Cleantech Regio gelopen. Uitgangspunt is het openbaar vervoer rond te laten rijden zonder uitstoot van schadelijke stoffen.

[Samen met inwoners, ondernemers en VVN inventariseren van verkeersonveilig situaties in de gemeente.](#)

Een inventarisatie uitvoeren onder de inwoners, ondernemers en VVN over de verkeersonveilige situaties in de gemeente Heerde. Deze inventarisatie gaat onderdeel worden van de actualisatie van het gemeentelijk verkeer en vervoerplan.

■ **Kwaliteit**

We maken een prioritering van de onveilige verkeerssituaties in de gemeente Heerde.

In 2018 is geen begin gemaakt met het actualiseren van het gemeentelijk verkeer en vervoerplan. De reden hiervan was de budgetfreeze. Een prioritering van de onveilige verkeerssituatie maakt onderdeel uit van het GVVP.

[Het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan \(GVVP\) actualiseren.](#)

■ **Kwaliteit**

Binnenkort wordt gestart met de actualisatie van het GVVP. De planning zal geen nadelige gevolgen hebben voor de verkeersafwikkeling van de plannen voor de gemeentewerf.

[Bij herstructureringsprojecten in de openbare ruimte afwegen of auto's te gast kunnen zijn.](#)

Zie koptekst.

■ **Kwaliteit**

Dit is bestaand beleid. De overweging wordt bij elk herstructureringsplan betrokken.

■ **Geld**

Uitvoering binnen bestaande begroting.

[De werkgroep Bereikbaarheid, Toegankelijkheid en Bruikbaarheid \(BTB\) van het Platform Gehandicaptenbeleid wordt standaard uitgenodigd voor advies bij herinrichtingsprojecten.](#)

Optimaal gebruik van de openbare ruimte voor alle verkeersdeelnemers.

■ **Kwaliteit**

Bij reconstructie en/of herinrichtingsplannen wordt de werkgroep Bereikbaarheid, Toegankelijkheid en Bruikbaarheid (BTB) van het Platform Gehandicaptenbeleid gevraagd om advies uit te brengen over de voorgenomen plannen.

In 2018 is de werkgroep BTB persoonlijk uitgenodigd voor de inloopavonden van de reconstructie en/of herinrichtingsplannen.

[We vervangen bruggen wanneer ze afgeschreven zijn en de \(verkeers\)veiligheid in gevaar komt.](#)

De bruggen in de gemeente Heerde worden vervangen op het moment dat de (verkeers)veiligheid in gevaar komt. In het beheerplan kunstwerken is de onderhoudsstaat van alle bruggen in beeld gebracht. Komende periode wordt het beheerplan geactualiseerd.

■ **Kwaliteit**

Het gebruik van de bruggen dient veilig te zijn voor de gebruikers. Het beeldkwaliteit voor de bruggen is niveau C van het CROW.

In 2018 is aan een aantal bruggen over de Nieuwe Wetering onderhoud gepleegd. Ook aan de Oost Indische brug in Hoorn over het Apeldoorns kanaal is groot onderhoud uitgevoerd. De brug in Ellenhoorn is voorzien van nieuwe landhoven. Deze waren in zeer slechte staat. De kwaliteit en het onderhoudsniveau voldoet in 2018 aan de gestelde beeldkwaliteit.

[We staan open voor initiatieven die de beleefbaarheid van het Apeldoorns Kanaal stimuleren](#)

Door de beleefbaarheid van het Apeldoorns Kanaal te stimuleren wordt het recreatieve product in de gemeente vergroot.

■ **Kwaliteit**

Initiatieven die de beleefbaarheid van het Apeldoorns Kanaal stimuleren kunnen rekenen op onze aandacht.

De beleefbaarheid van het Apeldoorns Kanaal is vergroot door de afronding van het project kanoroutes. Ook is met het Waterschap Vallei en Veluwe overeengekomen dat met

motorbootjes met een snelheid tot maximaal 6 km/h over het kanaal mag worden gevaren.

Omgevingsvisie

- Een integrale toekomstbestendige omgevingsvisie.

Wat gaan we er voor doen?

We passen uitnodigingsplanologie toe bij robuuste ontwikkelingen.

Zie koptekst.

■ **Kwaliteit**

Uitnodigingsplanologie wordt toegepast op alle relevante ontwikkelingen. Niet alleen bij de ontwikkeling van gemeentelijke locaties, maar ook bij initiatieven van derden.

Uitnodigingsplanologie is ook de basis voor de nieuwe Omgevingsvisie.

Het resultaat van uitnodigingsplanologie is de ruimte voor nieuwe initiatieven en een afweging op ruimtelijke meerwaarde (de kwaliteit van een initiatief). Dit leidt tot inhoudelijk beter uitlegbare besluitvorming.

■ **Geld**

Uitvoering binnen de begroting.

Uitvoering geven aan het Plan van Aanpak Omgevingsvisie.

Zie koptekst.

■ **Kwaliteit**

Het plan van aanpak ziet toe op andere manier van werken (ja, mits) en dereguleren van bestaand beleid. Invulling wordt nader bepaald met een geselecteerd adviesbureau. In 2018 is er de "Week van de Omgevingswet" waarin een aantal bouwstenen wordt opgehaald. In 2019 volgt de totstandkoming van omgevingsvisie. Daarna (2020-2021) gaan we door met vormgeven van het omgevingsplan.

Aan het plan van aanpak omgevingsvisie is uitvoering gegeven.

Fase 1 (analyseren en oriënteren) is van start gegaan in september 2018 en wordt in het eerste kwartaal van 2019 afgerond. De bouwstenennotitie is het uiteindelijke resultaat van fase 1.

Centra Heerde en Wapenveld

- Inwoners, ondernemers, bezoekers en toeristen vinden onze centra in Wapenveld en Heerde bruisend.

Wat gaan we er voor doen?

Ondernemers in Heerde oriënteren zich op een ondernemersfonds, de gemeente wordt in dat geval het (wettelijke) heffingsorgaan.

Het ondernemersfonds voor en door ondernemers maakt met publiek geld collectieve investeringen voor ondernemersactiviteiten en projecten mogelijk.

■ **Kwaliteit**

Het fonds is bedoeld voor de ondernemersverenigingen en bedrijvencontact, Heerde, om hen financiële middelen te verschaffen om de ambities (een aantrekkelijke en gastvrije gemeente) vorm te geven. De ontwikkeling van het fonds wordt in 2018 door de ondernemers zelf ingezet. Het voornemen is om als financieringsmogelijkheid vanaf 2019 een driejarige extra heffing op de OZB-toeslag door te voeren voor niet-woningen. Het betreffende voorstel wordt geagendeerd voor de decemberraad. Fondsbeheer vindt plaats door een stichting die jaarlijks ter controle de jaarstukken voorlegt aan de gemeente.

■ **Geld**

Interne uren; uitvoering binnen huidige begroting.

De gemeente participeert in de Nieuwe Winkelstraat.

De gemeente wil in het centrum van Heerde samen met ondernemers en vastgoedeigenaren de winkelbeleving versterken. De Ondernemersvereniging Heerde is trekker, de gemeente participeert.

■ **Kwaliteit**

Dit traject bestaat uit zes stappen. In januari 2018 startten wij met een kick-off gevolgd door een intake- en werksessie met stakeholders in april en mei. De volgende fase is een eindgesprek en opstellen van het actieplan dat volgens planning eind 2018 klaar is. De afspraken over monitoring en vervolg in 2019 volgen nog.

Wij hadden werksessies met ketenpartners om tot een concept actieplan te komen. De Ondernemers Vereniging Heerde (OVH) is opdrachtgever van dit traject.

Het concept actieplan DNWS wordt opgeleverd aan de OVH.

Wij dragen het belang van ondernemers uit.

■ **Geld**

Geen extra financiën voor traject in 2019 beschikbaar.

Toepassen van de centrumvisie Heerde.

Doel is het schetsen van een duidelijk toekomstbeeld van het centrum voor alle betrokken partijen met als ambitie een comfortabel en herkenbaar winkelgebied met prettig ondernemersklimaat in 2025.

■ **Kwaliteit**

De maatregel Nieuwe Winkelstraat maakt hier deel van uit. Daarnaast zetten we in op het terugdringen van de leegstand in de aanloopstraten door toepassing van de maatregel Compact Centrum. In 2018 is er de inventarisatie en de monitoring van de leegstand. Op grond van uitkomsten met stakeholders, bezien wordt hoe leegstand kan worden gevuld. Dit is een doorlopend proces met in 2020 evaluatie.

Maatregel leegstand compact centrum wordt uitgevoerd. Actieve vragen vanuit de markt worden opgepakt. Deelname traject DNWS. Faciliteren ontwikkeling van de werf en aanverwante ontwikkelingen in het centrum.

■ **Geld**

Uitvoering past binnen huidige begroting.

[Voortvarende herontwikkeling van het hart van Heerde \(gemeentewerf, Van Setten van Loenen\).](#)

Met uitnodigingsplanologie en kavelpaspoort overeenkomst bereiken met ontwikkelaar van aangrenzende gronden.

■ **Kwaliteit**

Met de ontwikkelaar van Van Wijnen is een intentieovereenkomst gesloten. Deze overeenkomst voorziet in afspraken over de samenwerking, welke worden aangegaan om te kunnen komen tot het innemen van een bestuurlijke grondhouding voor het initiatief van Van Wijnen.

Twee gespecialiseerde adviesbureaus zijn ingehuurd om (1) onderzoek te doen naar de economische effecten van het initiatief van Van Wijnen op het centrum (2) onderzoek te doen naar het effect van het initiatief van Van Wijnen op de verkeerscirculatie en de verkeersveiligheid. Een afvaardiging van de OVH en een kleine groep bewoners zijn bij de onderzoeken betrokken. De onderzoeken worden in het eerste kwartaal van 2019 opgeleverd en gepresenteerd.

■ **Geld**

Uitvoering binnen bestaande begroting.

[Besluitvorming over versterking van het centrum van Wapenveld met Hof van Cramer.](#)

Realisatie van een multifunctionele accommodatie in het centrum van Wapenveld.

■ **Kwaliteit**

Een multifunctionele accommodatie in het centrum van Wapenveld in bestaande ruimten van woningcorporatie Triada is geen oplossing. Uit onderzoek is gebleken, dat de benodigde ruimte ontbreekt en dat een uitbouw weinig overlaat van het huidige Van de Pollplein. De focus ligt nu op een bredere ontwikkeling met appartementen. Ook zijn er andere gegadigden die in deze ontwikkeling een kans zien. Een bestuursopdracht brengt de gewenste ontwikkeling in beeld en de raad wordt gevraagd om een voorbereidingskrediet.

Ondernemers worden in staat gesteld om de dorpscentra te laten bruisen. De gemeente benut de mogelijkheden om hen hierin te faciliteren.

Daar waar mogelijk initiatieven ondersteunen en faciliteren met als doel om in de dorpscentra energieke activiteiten tot stand te brengen die de aantrekkingskracht van die centra op het publiek versterken.

■ **Kwaliteit**

Faciliteren kan vanuit verschillende beleidsterreinen plaatsvinden. Centraal hierbij staat de focus op het zo optimaal mogelijk benutten van kansen die zich vanuit diverse initiatieven uit de samenleving aandienen.

■ **Geld**

Uitvoering binnen de bestaande begroting.

Duidelijkheid krijgen over de ruimtelijke economische opgave door o.a. actualisatie van het verkeerscirculatieplan centrum Heerde, inzicht in de parkeerbehoefte en afweging volgens de ladder voor duurzame verstedelijking.

Na afronding van de ontwikkelfase van de diverse plannen in het centrum van Heerde en onderzoek naar het daaruit voortvloeiende verkeersbeeld, is er behoefte aan het in beeld brengen van de ruimtelijke economische gebiedsopgave.

■ **Kwaliteit**

Na afronding van het verkeerscirculatieplan, parkeerbehoefteplan en invulling locatie gemeentewerf/Van Setten Van Loenen, beoordelen we in samenspraak met stakeholders wat er volgens de ladder van duurzame stedelijke ontwikkeling nog nodig is in het gebied.

■ **Geld**

Uitvoering binnen bestaande begroting.

Het autoluw maken van dorpscentrum Heerde (auto te gast) bij evenementen wordt, in overleg met ondernemers, uitgewerkt in een verkeerscirculatieplan.

Door het aantal motorvoertuigen in het dorpscentrum terug te dringen wordt de leefbaarheid en het winkelklimaat verbeterd.

Bij afsluiting van het dorpscentrum met evenementen is met ondernemers een verkeerscirculatieplan uitgewerkt en wordt dit plan uitgevoerd.

■ **Kwaliteit**

Het verder autoluw maken van het dorpscentrum Heerde wordt in combinatie met de invulling van de voormalige gemeentewerf uitgewerkt.

Eind 2018 zijn verkeersonderzoeken uitgevoerd. Op basis van deze onderzoeken en de plannen voor de invulling van de voormalige gemeentewerf worden in 2019 voorstellen gedaan om het dorpscentrum verder autoluw te maken.

Toerisme

- Heerde staat bij (verblijfs)recreanten en toeristen bekend als gastvrij en natuurvriendelijk, een bloeiende gemeente op de overgang van Veluwe en IJsselvallei.
- Ecotoerisme in de natuurlijke omgeving, de keuze en beschikbaarheid van streekproducten en organisatie van kleinschalige evenementen benadrukken Natuurlijk Heerde.

Wat gaan we er voor doen?

Promotie en marketing van de gemeente financieel faciliteren wij via Wij zijn Heerde (inclusief een betaalde kracht voor 2018-2020) en Visit Veluwe.

Zie koptekst.

Kwaliteit

Ten behoeve van de lokale marketing wordt het contract met Wij zijn Heerde uitgevoerd en voor bovenlokale marketing en promotie wordt voor de periode 2018-2021 het contract met Visit Veluwe uitgevoerd

De financiële facilitering van de Stichting Wij Zijn Heerde is conform het raadsbesluit in 2018 ingezet.

In 2018 is de betaalde kracht Stichting Wij Zijn Heerde gestart. In 2018 is uitvoering gegeven aan het werkprogramma en zijn de hiervoor beschikbaar gestelde financiële middelen ingezet. De contacten met Visit Veluwe zijn geïntensiveerd.

Geld

Budget: € 10.000 per jaar.

Voor aanstelling betaalde kracht Stichting Wij Zijn Heerde € 25.000 per jaar voor periode 2018-2021.

[Samen met Wij zijn Heerde, Visit Veluwe, recreatiebedrijven, cultuurpartners en overige ondernemers dragen wij bij aan de ambitie van de Veluwe op 1 in de Veluweagenda.](#)

Als verbonden partij aan de Samenwerkingsovereenkomst toeristische marketing Veluwe 2018-2021 uitvoering geven aan de agenda via een collectieve marketingaanpak en een duurzame groei in de vrijetijdseconomie op de Veluwe.

Kwaliteit

Realisatie, optimalisatie en in stand houden van een duurzaam regionaal recreatief routenetwerk voor verschillende takken van recreatief gebruik in samenwerking met Veluwestpartners en het Routebureau Veluwe. Samen met partners deelnemen in de ontwikkeling en promotie van de IJsseldelta als onderscheidend element.

In 2018 ingezet op de verdere samenwerking binnen het programma De Veluwe op 1.

Met Visit Veluwe en lokale stichting Wij Zijn Heerde heeft overleg plaatsgevonden omtrent de intensivering lokale en bovenlokale marketing en promotie.

In mei 2018 is de betaalde kracht Stichting Wij Zijn Heerde zeer voortvarend van start gegaan en is in nauw onderling overleg invulling gegeven aan het lokaal

uitvoeringsprogramma.

Met de Veluwe partners is verder inhoud gegeven aan het programma de Veluwe op 1.

■ Geld

Er is extra geld nodig voor de realisatie van het programma.

Afgezien van de jaarlijkse deelnemerscontributie, zijn er nog geen middelen gereserveerd voor het concreet uitvoeren van de Veluwe Agenda.

[Cittaslow-keurmerk ook digitaal promoten en Cittaslow-ambassadeurs benutten en verbinden om de gezamenlijke ambitie van Wij zijn Heerde, \(recreatie\)ondernemers en gemeente te bereiken.](#)

Zie koptekst.

■ Kwaliteit

Project Streekproducten: de gemeenten Epe, Voorst en Heerde startten samen met Rabobank en andere partners een project om via een korte ketenaanpak de afstemming tussen vraag en aanbod van streekproducten te versterken.

In 2018 organiseerden we twee netwerkbijeenkomsten voor de Cittaslow supporters. Tijdens de eerste netwerkbijeenkomst in maart is een Cittaslow fietsroute gelanceerd. Deze route gaat langs vrijwel alle Cittaslow supporters, zodat toeristen en inwoners kennis kunnen maken met ons Cittaslow zijn. Daarnaast spraken wij met de stichting Wij zijn Heerde over het verder uitdragen van ons Cittaslow Keurmerk als gezamenlijke ambitie om Heerde op de kaart te zetten. Begin 2019 maken wij hierover nadere afspraken.

In 2018 lanceerden wij een nieuwe Cittaslow fietsroute en benoemden wij 5 nieuwe Cittaslow supporters. Wij maakten een afspraak met de stichting Wij zijn Heerde over het verder uitdragen van het Cittaslow Keurmerk als gezamenlijke ambitie om Heerde op de kaart te zetten. Vervolgafspraken hierover worden in begin 2019 gemaakt.

■ Geld

Via de provinciale regeling "Samenwerking voor innovaties op lokaal niveau korte voorzieningsketens" is een subsidiebijdrage verleend.

[Wij willen uitbreiding van verblijfsrecreatie en toerisme mogelijk maken, met name de vestiging van een hotel.](#)

Het ruimtelijk faciliteren van de ontwikkeling voor de totstandkoming van een hotelaccommodatie in de gemeente Heerde.

■ Kwaliteit

Wij faciliteren (particuliere) initiatieven die betrekking hebben op de uitbreiding van bestaande dan wel nieuwe vormen van duurzame verblijfsrecreatie zowel kwantitatief als kwalitatief.

Met verschillende initiatiefnemers hebben gesprekken plaatsgevonden omtrent de ontwikkeling van verblijfsaccommodatie.

Er zijn met ontwikkelaars stappen gezet in de ontwikkeling van een tweetal hotel accommodaties in Heerde.

■ Geld

Uitvoering binnen bestaande begroting.

[Wij nemen deel aan het Programma Vitale Vakantieparken met als doel vakantieparken te gebruiken waarvoor ze bedoeld zijn.](#)

Deelnemen aan programma en als aandeelhouder toetreden tot Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken (OMVV).

■ Kwaliteit

In het najaar van 2018 treden wij toe tot de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken (OMVV) door de samenwerkingsovereenkomst te ondertekenen.

Heerde heeft zich aangesloten bij en actief deelgenomen aan het programma, dat in 2018 verder doorontwikkeld werd.

Binnen de kaders van het programma is de BV Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken Veluwe opgericht. De gemeenteraad stemde in participatie in deze BV.

[Promotie van cultuurhistorische lokale 'parels' stimuleren.](#)

Onderscheidende elementen binnen de gemeente meenemen in de lokale en bovenlokale marketing en promotie.

■ Kwaliteit

Met het nieuw te formuleren erfgoedbeleid voor de gemeente Heerde, wordt onderzocht op welke wijze lokale cultuurhistorische parels van Heerde meer onder de aandacht kunnen worden gebracht. In 2018 is vanuit deze zienswijze succesvol deelgenomen aan het provinciale initiatief Steengoed Benutten met het Coöperatiegebouw in Hoorn. Maar Heerde biedt een breed palet aan mogelijkheden om dit te stimuleren.

De Veluwe alliantie gaat aan delen van de Veluwe karakteristieken toekennen. Voor ons gebied is het voornemen om het predicaat ambachtelijk toe te kennen.

[De infrastructuur in het gemeentelijk bosgebied willen wij in stand en toegankelijk houden.](#)

De infrastructuur in het gemeentelijk bosgebied in stand en toegankelijkhouden

■ Kwaliteit

In het kader van de zorgplicht is de gemeente in haar rol als boseigenaar verplicht om te zorgen voor een redelijk veiligheidsniveau voor de gebruikers van haar bossen.

De openbare wegen en fietspaden in het bosgebied worden onderhouden op beeldkwaliteit C van het CROW.

In 2018 zijn diverse laanbomen onderhouden om de veiligheid voor de gebruikers in de bossen te kunnen garanderen. Daarnaast worden de (beton) fietspaden in het bos regelmatig geveegd voor een comfortabel gebruik.

Met ondernemers die bijdragen aan het ondernemersfonds bespreken we hoe geld uit dit fonds gebruikt kan worden voor het verbeteren van de leefomgeving om recreanten en toeristen (nog meer) te verleiden tot een bezoek aan en verblijf in onze gemeente.

Zie koptekst.

■ **Kwaliteit**

Tijdens het proces tot oprichting van het ondernemersfonds wordt dit onderwerp bespreekbaar gemaakt. Het bestuur van het ondernemersfonds beslist te zijner tijd zelfstandig over de inzet van deze middelen aan de hand van een programma.

■ **Geld**

Geen extra budget beschikbaar.

Economie

- Ondernemers ervaren de gemeente als een partner die meedenkt en faciliteert en samen met hen bouwt aan een sterke, vitale en duurzame economie.

Wat gaan we er voor doen?

De verkeersverbindingen in en van de gemeente met de regio en daarbuiten zijn kwalitatief goed.

Kwalitatieve goede verkeersverbindingen in de gemeente en daarbuiten met de regio.

■ **Kwaliteit**

De wegen en fietspaden voldoen minimaal aan beeldkwaliteitsniveau C van het CROW.

In 2018 is op basis van het beheerplan wegen onderhoud aan wegen en fietspaden uitgevoerd. Het beeldkwaliteitsniveau is C gebleven.

In de arbeidsmarktregio vragen we blijvend aandacht voor een goede aansluiting tussen onderwijs en ondernemers om jonge inwoners een goede kans te bieden op de arbeidsmarkt.

■ **Kwaliteit**

Binnen de arbeidsmarktregio Zwolle is in 2018 besloten om het leerwerkloket door te ontwikkelen. Het Leerwerkloket regio Zwolle is een samenwerkingsverband van UWV, Gemeenten, ROC Landstede en ROC Deltion College waarin gezamenlijk gestreefd wordt naar een goede verbinding tussen arbeidsmarkt en onderwijs. Het Leerwerkloket geeft advies en informatie aan werkgevers, werkzoekenden en werknemers over hoe leren en werken gecombineerd kan worden.

Lokaal participeert de gemeente in het GOO (Gezamenlijk Ondernemers Overleg), regionaal in de economische regio's Zwolle en Cleantech Regio Stedendriehoek.

De gemeente participeert in verschillende lokale en regionale overleggen om de economische agenda gezamenlijk te vullen.

■ **Kwaliteit**

Zowel bestuurlijk als ambtelijk wordt deelgenomen aan overleggen. Uitkomsten hiervan vormen actiepunten voor de lokale en regionale economische agenda.

■ **Geld**

Uitvoering binnen bestaande begroting.

[Er worden bedrijfsbezoeken gebracht waarin verwachtingen ten aanzien van een duurzaam gezonde arbeidsmarkt met elkaar worden besproken.](#)

Bedrijven uit verschillende branches worden door wethouder EZ en adviseur EZ bezocht, waarbij afstemming wordt gezocht met beleidsveld arbeidsparticipatie.

■ **Kwaliteit**

Wij bouwen een netwerk op door lokale overheid en ondernemer dicht bij elkaar te brengen. Actuele vraagstukken kunnen op tijd wordenesignaleerd en er ontstaat input voor de economische agenda op zowel lokale als regionale schaal.

In 2018 zijn er vanuit verschillende settings bedrijfsbezoeken gebracht. College breed, Economie met Werkgelegenheid, Duurzaamheid en Circulair en alleen vanuit Economie.

Veel verschillende branches bezocht, zodat er een breed beeld ontstaat over het ondernemersklimaat in Heerde.

Uitkomsten van het de bedrijfsbezoeken worden meegenomen in de gesprekken met het georganiseerde ondernemers overleg (GOO) om gezamenlijk te kijken wat het programma wordt waaraan we werken.

■ **Geld**

Uitvoering binnen de bestaande begroting.

[Wij nemen deel aan een regionaal werkgeversservicepunt.](#)

■ **Kwaliteit**

Vanuit de arbeidsmarktregio Zwolle is er in 2018 één Werkgeversservicepunt opgezet, waarbij er sprake is van een netwerksamenwerking. Er is een gezamenlijke website, www.daarwerkenweaan.nl. Binnen de arbeidsmarktregio is er sprake van een onderverdeling in subregio's. Gemeente Heerde werkt hierin samen met Hattem en Oldebroek. In 2019 zal nader onderzocht moeten worden hoe we binnen H20 deze gezamenlijke werkgeversdienstverlening nog beter gestalte kunnen geven. Mede in het perspectief dat gemeente Heerde op termijn zal switchen naar de arbeidsmarktregio Stedendriehoek.

[Met het ondernemersevent zetten ondernemers, onderwijs en overheid zich op de kaart, ontmoeten zij elkaar en wisselen zij informatie uit hoe zij elkaar kunnen versterken.](#)

Uitwisselen en opdoen van kennis en ervaring. Netwerken op lokaal niveau.

■ **Kwaliteit**

In 2018 is wederom een succesvol ondernemersevent georganiseerd met een actueel thema. Het programma bestond uit verschillende sprekers vanuit overheid, ondernemers, onderwijs en andere organisaties.

■ **Geld**

Uitvoering binnen bestaande begroting met lokale sponsors.

Samen met gemeenten en provincies (blijven) zorgen we voor voorwaarden en condities om het H2O bedrijventerrein zo snel mogelijk te vullen met daarbij oog voor onze eigen positie.

Zie koptekst.

■ **Kwaliteit**

Periodiek afstemmen met regionaal acquisiteur voor bovenregionale terreinen regio Zwolle. Periodiek ambtelijk overleg en periodieke afstemming met directeur BV. Vóór 1 januari 2019 Regionaal Programma Werklocaties actualiseren voor vier jaar met jaarlijkse monitoring vanuit SNV. Periodieke afstemming op bovenlokaal niveau met gemeenten H2O-NEO over uitvoering en afspraken.

■ **Geld**

Uitvoering binnen bestaande begroting.

Wij zijn gesprekspartner voor ondernemers over revitalisering van bestaande bedrijventerreinen.

■ **Kwaliteit**

Vanuit de portefeuille economische zaken worden gesprekken met (lokale) ondernemers gevoerd over de revitalisering van de Heerderse bedrijventerreinen.

Wij houden vast aan de zondagsrust voor winkels (detailhandel) en stimuleren dat op werkdagen de openstelling van winkels zo veel mogelijk uniform is.

■ **Kwaliteit**

In onze contacten met ondernemers stimuleren wij uniforme winkeltijden, onder andere via de maatregel De Nieuwe Winkelstraat. De Verordening Winkeltijden gemeente Heerde (1996) wordt geactualiseerd.

Uitvoering conform huidige winkeltijden verordening Heerde en coalitieakkoord en collegeprogramma. Vraagstuk is wel voor 2019 bestuurlijk geagendeerd door het verzoek van de supermarktondernemers en OVH voor o.a. actualisatie winkeltijdenverordening.

■ **Geld**

Uitvoering binnen bestaande begroting.

Het ondernemersloket willen we voortzetten.

Het ondernemersloket wordt voorgezet en geoptimaliseerd.

■ **Kwaliteit**

Wij hebben lokaal één loket voor ondernemers. Wij gaan uit van integrale samenwerking tussen verschillende de beleidsterreinen en zetten in op Optimale informatievoorziening over verschillende diensten voor ondernemers. Wij ontwikkelen een Nieuwsbulletin en zetten in op sociale media.

Wij houden de informatie op onze gemeentelijke website actueel, zowel vanuit Economie als vanuit Werkgelegenheid. Ook tijdens bedrijfsbezoeken treden wij

met één gezicht naar buiten. Ondernemersvragen zetten wij breed uit in de organisatie.

■ Geld

Uitvoering binnen bestaande begroting.

Een aangenaam vestigingsklimaat bieden zodat ondernemers naar de gemeente komen of hier blijven en dit faciliteren binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft.

Zie koptekst.

■ Kwaliteit

Wij zorgen voor een goed economisch perspectief en brengen vraag en aanbod bij elkaar. Zowel lokaal als regionaal weten wat er speelt door afstemming met regio en onze buurgemeenten. Wij zorgen voor een goede infrastructuur/openbaar gebied en gemeentelijke voorzieningen als woon/werk-gemeente.

Ondernemers die vragen hebben, faciliteren wij over dit vraagstuk, waarbij alleen de actieve vragen zijn opgepakt.

■ Geld

Uitvoering binnen bestaande begroting.

Wij stimuleren de transitie naar duurzaam en circulair (agrarisch) ondernemerschap.

Zie koptekst.

■ Kwaliteit

Attenderen van ondernemers op beschikbare subsidiestromen en regionale bijeenkomsten. Afstemming met projectplan sanering asbestdaken en actieplan Heerde circulair.

Beide thema's staan tijdens bedrijfsbezoeken op de agenda om over te spreken met ondernemers. Tijdens het ondernemersevent heeft CTR een presentatie gegeven aan ondernemers over deze thema's. Integraal te werken tussen collega's duurzaamheid, circulariteit en economie.

Brede interne werksessie op het gebied van circulariteit & duurzaamheid. Waaraan denken we allemaal.

Aantal ondernemers hebben contact gelegd met Cleantech development om samen te kijken hoe het bedrijf verduurzaamd kan worden.

Afstemming tussen verschillende beleids/uitvoeringsambtenaren op het gebied van circulariteit en duurzaamheid.

■ Geld

Uitvoering binnen bestaande begroting.

De innovaties in energetische duurzaamheid, de energietransitie, de zorg en de circulaire economie zien we als mogelijkheden om lokaal en regionaal werkgelegenheid te creëren.

De innovaties zien als mogelijkheden om lokaal en regionaal werkgelegenheid te creëren voor inwoners van alle leeftijdsgroepen en opleidingsniveaus met en zonder beperkingen.

■ Kwaliteit

Regionaal en lokaal speerpunt op de agenda in het overleg tussen overheid,

ondernemers en onderwijs. Samenwerking met werkgeversdienstverlening vasthouden en versterken. Werken aan Human Capital (separate maatregel).

Wij hebben als gemeente Heerde toegezegd bij te dragen bij de Human Capital Agenda regio Zwolle. Deze HCA start in 2019 en wordt gedragen vanuit Arbeid en participatie en Economie.

Wij nemen deel aan de HCA regio Zwolle.

■ Geld

Uitvoering binnen bestaande begroting.

Voor specifieke projecten zal separaat geld worden begroot.

Duurzaamheid

- Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties nemen we onze verantwoordelijkheid om binnen enkele decennia energieneutraal te wonen en zo min mogelijk afval te produceren, om ons duurzaam te verbinden aan de toekomst.

Wat gaan we er voor doen?

Het (potentieel) gebruik van zonne-energie en andere duurzame energiebronnen wordt als meerwaarde meegewogen bij toepassing van uitnodigingsplanologie.

De meerwaarde van energie(opwekking) wordt bij uitnodigingsplanologie zwaarder gewogen.

■ Kwaliteit

Bij grotere initiatieven wordt initiatiefnemers gewezen op de gemeentelijke ambities. Bij toetsing en besluitvorming door het college wordt in tekst verwoord in hoeverre aan deze ambities wordt tegemoet gekomen.

In adviesgesprekken en bij beoordeling van conceptaanvragen wordt duurzame energie als meerwaarde betrokken en afgewogen.

Resultaat 2018: bij nieuwe initiatieven/ontwikkelingen worden bij adviesgesprekken gestuurd op duurzame energie mogelijkheden. Vanaf 1 juli 2018 is gas in bebouwde omgeving in principe niet meer toegestaan. Daardoor automatisch gesprek met initiatiefnemers over alternatieven en is gebruik hiervan noodzaak geworden.

■ Geld

Uitvoering binnen bestaande begroting.

Te streven naar 100% circulaire afvalinzameling in 2025.

Zie koptekst

■ Kwaliteit

In overleg met ROVA in 2019 een vervolgstراتيجية ontwikkelen voor de verdere uitrol van het omgekeerd inzamelen. Uitgangspunt is het realiseren van de doelstellingen van het Landelijk Afvalstoffenplan en het programma VANG (Van Afval Naar Grondstof) en doorontwikkeling naar uiteindelijk een volledige circulaire inzameling van grondstoffen vanaf 2025.

In 2018 zijn, ter uitvoering van het doel om te komen tot een 100% circulaire

afvalinzameling, voorbereidingen gedaan om tot vermindering van de hoeveelheid restafval te komen.

resultaat

Op 12 november 2018 heeft de gemeenteraad ingestemd met de invoering van het laagfrequent inzamelen.

Geld

Uitvoering in bestaande begroting.

[Deelname aan de uitvoering van het Gelders Energie Akkoord inclusief het Energieloket Veluwe Duurzaam.](#)

Zie koptekst.

Kwaliteit

Er wordt gewerkt aan uitvoering van het Gelders Energie Akkoord in Cleantech-verband en deelname aan het Energieloket Cleantech.

De doelstellingen van het Gelders Energie Akkoord dragen wij uit in contacten met initiatiefnemers. Het Energieloket is hier actief bij betrokken.

Resultaat 2018: Het Energieloket voorzag veel inwoners van advies (jaarverslag volgt nog van 2018 voor Heerde) wat leidde tot een aantal woningverbeteringen. De doelstellingen van het GEA hebben tot nu toe niet tot een concreet resultaat geleid. Dit is mede veroorzaakt door de komst en opstart van de RES in 2018 waarin de energietransitie uitgewerkt gaat worden.

Geld

Past binnen bestaande begroting.

[De Kadernota lokaal klimaatbeleid 2017-2021 en de Contourennota lokaal klimaatbeleid 2017-2021 geven inzicht in de bestaande situatie.](#)

Zie koptekst.

Kwaliteit

Wij hebben in 2018 verder invulling geven aan doelstellingen klimaatbeleid. Wij hebben een focus in de kadernota op verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed, begeleiding in verduurzaming van de bestaande woningvoorraad en het faciliteren duurzame mobiliteit.

Wij dragen dit beleid uit naar initiatiefnemers en gebruiken dit als uitgangspunt bij onze contacten.

Geld

Past binnen bestaande begroting.

[Bewustwording bevorderen van de noodzaak om duurzaam voor onze aarde te zorgen, inwoners en ondernemers te prikkelen om hier een bijdrage aan te leveren en initiatieven te stimuleren en te faciliteren.](#)

Zie koptekst.

■ **Kwaliteit**

Er is in Cleantech Regio verband deelgenomen om te komen tot een notitie Regionale Energie Strategie, waarvan het concept begin 2019 is opgeleverd.

De gemeenteraad heeft in januari 2019 ingestemd met een borgstelling voor een lening voor de energiecoöperatie. De voorbereiding daarvoor heeft in 2018 plaatsgevonden.

Met het waterschap Vallei en Veluwe en gemeenten is gewerkt aan een stresstest waarbij zowel voor inwoners als gemeenten inzichtelijk is waar overlast is of wordt verwacht door het veranderende klimaat. Informatie is te vinden via de website www.klimaatvalleienveluwe.nl.

Collegeleden hebben deelgenomen aan overleggen die betrekking hebben op de energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie.

■ **Geld**

Uitvoeren binnen bestaande begroting.

[Inwoners en ondernemers vragen we om mee te denken over een communicatieplan om een duurzame gemeente vorm te kunnen geven en dit plan vervolgens uit te rollen.](#)

Zie koptekst.

■ **Kwaliteit**

Bewustwording rondom nut en noodzaak van de duurzame gemeenschap verder vergroten (energiecorporaties). Plan opstellen hoe bewoners betrokken en bereikt kunnen worden.

In 2018 zijn geen concrete activiteiten ondernomen, behalve de interne afstemming over mogelijkheden. In de eerste maanden van 2019 stellen wij een communicatieplan op.

■ **Geld**

Geen budget beschikbaar binnen huidige begroting.

[Samen met het bedrijfsleven, energiecorporatie\(s\) en inwoners een plan maken \(gereed eind 2019\) voor het toepassen van duurzame \(wind- en zonne\) energie in de gemeente of regio, waarin ook het draagvlak in potentiële gebieden is meegenomen.](#)

Zie koptekst.

■ **Kwaliteit**

Vanaf 1 september 2018 via een participatietraject beginnen met het maken van een energievisie voor Heerde. Deze energievisie werkt als toetsingskader voor nieuwe ontwikkelingen.

Dit plan is ingehaald doordat er een Regionale Energie Strategie (RES) wordt opgesteld. Hier wordt samen met de Clean tech regio aan gewerkt. Naar aanleiding van dit traject de mogelijkheid om in 2019 ook een lokaal proces te starten.

■ **Geld**

Geen apart budget beschikbaar. Mogelijk passend binnen overkoepeld

duurzaamheidsbudget.

[Wij maken een actieplan Heerde circulair samen met inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties en betrekken de rijksambities daarbij.](#)

Zie koptekst.

■ **Kwaliteit**

Actieplan Heerde circulair is in 2018 nog niet opgesteld. Hiervoor is nodig dat we bestaande productieprocessen van bedrijven en de overlappingsmogelijkheden voor grondstoffen en goederenstromen in kaart brengen. Stimuleren en onderlinge uitwisseling van kennis en werkwijzen. Prioritering aanbrengen in verandering grondstof- en goederenstromen.

■ **Geld**

Geen budget beschikbaar binnen huidige begroting.

[Revolving fund Duurzaamheidslening particulieren en Stimuleringslening voor verenigingen/instellingen en non-profit organisaties instellen, voor zover de markt geen vergelijkbaar alternatief heeft.](#)

Zie koptekst.

■ **Kwaliteit**

Duurzaamheidslening tot stand brengen bedoeld om investeringen in duurzame energie en het treffen van isolatiemaatregelen te ondersteunen. Voor particulieren in 2018 een plan in de raad. Voor non-profit plan in 2019.

Commissie heeft in voorjaar een eerste advies gegeven over de vormgeving en inhoud van het fonds. Nadien is de uitwerking gestopt. Heeft er mee te maken dat er landelijk een wijziging is opgetreden dusdanig dat klimaat een veel grotere rol is gaan spelen en omdat de gaswinning in Groningen wordt teruggedraaid. Hierdoor is het Klimaatakkoord opgesteld, waarin onder andere afspraken over financiering van de hele energietransitie worden gemaakt. Tegelijk zijn er diverse alternatieven in de markt ontstaan voor ondernemers, particulieren en maatschappelijke organisaties. Hierdoor niet nader uitgewerkt totdat er meer duidelijkheid is ontstaan over Rijksbeleid.

■ **Geld**

Uitvoering binnen bestaande begroting.

[Mogelijkheden bij rijk, provincie, ontwikkelingsmaatschappij Oost-Nederland en anderen benutten om duurzaamheidsambitie in te vullen en actieve deelname in de Cleantech Regio.](#)

Zie koptekst.

■ **Kwaliteit**

Vanaf 1 september 2018 staat deelname aan CleanTech voor duurzaamheid vast. Deelname in RES (2020 gereed), warmteplan en afbouw gasnetwerk (2021 gereed). Regionaal overleg om gezamenlijk duurzaamheidsambitie te formuleren en uit te voeren.

Wij nemen actie deel in CTR. Dit uit zich onder andere in onze deelname aan de RES en zet zich voort in 2019. Mogelijkheden bij andere overheden worden

onsvrzocht, maar hiervoor zijn voor nu geen concrete projecten aangemerkt of onderzoeken naar gestart.

■ Geld

Uitvoering binnen bestaande begroting.

[Uitgangspunt is gasloos bouwen, tenzij.](#)

Zie koptekst.

■ Kwaliteit

Gasloos bouwen is per 1 juli 2018 een verplichting.

Vanaf 1 juli 2018 sluiten we aan op bovenstaande landelijke wetgeving en toetsen wij bouwaanvragen voor nieuwe bouwlocaties hieraan.

Bouwen en Wonen

- Voldoende betaalbare koop- en huurwoningen, verduurzaming van de bestaande woningvoorraad en duurzame nieuw gebouwde woningen.
- Partijen die weten wat de woningbehoefte is, nemen deel aan het overleg om de woningbouwagenda te bepalen.

Wat gaan we er voor doen?

[De woonvisie en het woningbehoefteonderzoek worden operationeel gemaakt om als leidend beginsel te dienen voor afspraken met eigenaren van sociale woningbouw en initiatiefnemers voor nieuwbouw.](#)

Volgens woningmarktonderzoek 2017 is er in periode 2017 - 2027 behoefte aan de bouw van 145 - 185 sociale huurwoningen. Dit betekent bij ontwikkelingsplannen meer sturing vooraf op de bouw van sociale huurwoningen.

■ Kwaliteit

Vooruitlopend op een lokale woonagenda, als concretisering en actualisering van de Woonvisie 2015-2025 heeft het College besloten om een woningmarktonderzoek gemeente Heerde - Triada vast te stellen als richtlijn voor de prestatieafspraken met Triada en de Huurdersraad Triada en voor toekomstige planologische ontwikkelingen. Hiermee is een eerste stap gezet om in de grote behoefte aan sociale huurwoningen te gaan voorzien. In het najaar van 2018 zijn de voorbereidingen gestart om te komen tot een lokale woonagenda. Planning is dat deze Woonagenda medio 2019 wordt opgeleverd.

Het bouwen van sociale huurwoningen is nu onderdeel van gesprek bij alle nieuwe ontwikkelingen. Hierdoor is in een aantal plannen (alsnog) sociale woningbouw toegevoegd,

■ Geld

Geen extra budget voor opgenomen in begroting.

[Wij faciliteren plannen voor duurzame nieuwbouw of verduurzaming van bestaande woningen.](#)

Zie koptekst.

■ **Kwaliteit**

Binnen de kaders van de klimaatagenda worden verduurzamingsplannen gefaciliteerd.

Wij faciliteren initiatieven. Uitnodigingsplanologie is hierbij een instrument.

■ **Geld**

Uitvoering binnen bestaande begroting.

Starterslening aanbieden.

De subsidiegelden stimuleren goedkope woningbouw worden volledig ingezet voor verstrekken startersleningen, waarmee starters mogelijkheid wordt geboden om net een beetje extra te lenen waardoor men kan kopen. De lening overbruggt verschil tussen huizenprijs en eerste hypotheek. Maximumhoogte starterslening 20% van verwervingskosten met maximum van € 20.000. Maximum verwervingskosten vastgesteld op € 200.000.

■ **Kwaliteit**

Verzoeken worden behandeld op basis van Verordening Starterslening Heerde.

In 2018 is er door een klein aantal mensen om informatie over de starterslening gevraagd.

Dit heeft geresulteerd dat er in totaal 1 starterslening is aangevraagd.

■ **Geld**

In 2015 is opnieuw budget beschikbaar gesteld. Dit wordt beheerd door SVN.

Prestatieafspraken met eigenaren van sociale woningbouw maken.

Woningwet schrijft voor dat er jaarlijks tussen gemeente, corporaties en huurders afspraken gemaakt moeten worden over de te leveren prestaties. Er zijn drie corporaties actief in de gemeente: Habion, Triade en Woonzorg Nederland.

■ **Kwaliteit**

Vóór 1 juli moet er een bod liggen van de corporatie. Aangezien Triada veruit de meeste woningen in bezit heeft worden deze afspraken bestuurlijk en ambtelijk voorbereid en besproken. Ondertekening door huurdersraad, Triada en gemeente vindt plaats in november. De prestatieafspraken moeten vóór 15 december worden verstuurd aan minister.

In de tweede helft van 2018 zijn ambtelijke en bestuurlijke overleggen gevoerd met Triada Woondiensten en de Huurdersraad Triada om uiteindelijk nieuwe prestatieafspraken met elkaar te maken. Dit heeft ertoe geleid dat in november 2018 de partijen die deelnemen aan dit tripartite overleg ingestemd hebben met de prestatieafspraken voor 2019. Met WoonZorg Nederland is destijds de afspraak gemaakt dat de prestatieafspraken voor 5 jaar gelden, mits er ontwikkelingen zijn die een actualisering van de afspraken rechtvaardigt. Dit bleek niet het geval. Met Habion zijn op regionaal niveau gesprekken gestart over de prestatieafspraken met de afzonderlijke gemeenten. Dit heeft er nog niet toe geleid dat er prestatieafspraken getekend konden worden in 2018.

Met Triada Woondiensten en de Huurdersraad Triada zijn prestatieafspraken gemaakt voor 2019. De prestatieafspraken met WoonZorg Nederland gelden nog tot 2023.

■ Geld

Geen extra budget voor beschikbaar.

Vervangende nieuwbouw in het buitengebied mogelijk maken voor zover het de kwaliteit van het gebied verbetert.

■ Kwaliteit

Vervangende nieuwbouw in het buitengebied wordt zoveel mogelijk ondersteund en mogelijk gemaakt. Binnen de gemeente is een project gestart als het gaat om de vervanging van asbest(daken), die veelal nog in het buitengebied te vinden zijn. Door combinaties te maken met duurzaamheidsmaatregelen kunnen hiervoor voor eigenaren op termijn besparingen in kosten mogelijk zijn. Vooralsnog zijn hier regelingen als "rood voor rood" en "geen nieuwe woningen in het buitengebied" nog wel van toepassing.

Inventarisatie (gereed eind 2019) van de inbreidings- en uitbreidingslocatie in alle kernen en het voortvarend oppakken van zoeklocaties.

■ Kwaliteit

In 2018 hebben wij deze inventarisatie nog niet opgepakt. Het voornemen is om de inventarisatie in 2019 vorm te geven in combinatie met de gemeentelijke Omgevingsvisie. Immers in deze visie wordt duidelijk waaraan een goede bouwlocatie moet voldoen.

■ Geld

Uitvoering binnen bestaande begroting.

Blijvend stimuleren en faciliteren van (kleinschalige) nieuwbouwprojecten in de dorpen op inbreidingslocaties met behoud van de identiteit van de dorpen.

Zie koptekst.

■ Kwaliteit

De gemeente Heerde is een nieuwe weg ingeslagen door uitnodigingsplanologie centraal te stellen. Om te voorzien in de behoefte aan nieuwe woningen wordt ingezet op inbreiding in stedelijk gebied, transformatie en functieverandering van bestaande bebouwing. Er worden geen nieuwe grootschalige uitleglocaties voor woningbouw meer voorgesteld. Bij nieuwe initiatieven dient, naast de maatschappelijke meerwaarde, aangetoond te worden dat er markt is voor de voorgestelde woningen. Uitgangspunt hierbij is kwaliteit en het inzetten van woningen voor zoveel mogelijk doelgroepen. Heerde werkt aan een woningvoorraad die optimaal aansluit bij de behoefte. Met voldoende koop- en huurwoningen, verduurzaming van bestaande woningvoorraad en duurzame nieuwbouw. Nieuwbouw moet passen bij het karakter van de desbetreffende kern, en moet leiden tot een verbetering van de woonomgeving en de lokale leefbaarheid.

Het principe van uitnodigingsplanologie betekent dat ontwikkelaars, corporaties en inwoners, initiatieven mogen indienen, waarover we in gesprek kunnen gaan. Voor alle nieuwbouwplannen die ingediend zijn voor inbreidingslocaties in de dorpen houdt dit in dat het initiatief in moet spelen op de marktvraag en voldoende maatschappelijke en ruimtelijke kwaliteit toevoegt. Aan plannen die aan deze principes voldoen, is meegewerkt.

■ Geld

Uitvoering binnen bestaande begroting.

In prestatieafspraken en contacten met ontwikkelaars aandacht vragen om levensloopbestendig betaalbaar te bouwen voor jonge en oude inwoner, inwoners met een beperking, statushouder en inwoners die beschermd moeten wonen.

Er worden per doelgroep prestatieafspraken gemaakt. Voorafgaand aan nieuw bod woningcorporatie worden jaarlijks de afspraken geëvalueerd waardoor bijsturing plaats kan vinden. Ook worden afspraken gemaakt over te bouwen aantallen, levensloopbestendigheid en energetische maatregelen.

■ Kwaliteit

In de prestatieafspraken met Triada Woondiensten, als grootste verhuurder van sociale huurwoningen in de gemeente, maakten wij afspraken over de betaalbaarheid, beschikbaarheid, kwaliteit, transformatie, jongeren, senioren en zorg, statushouders, leefbaarheid en participatie. Deze afspraken werken wij in 2019 met de stakeholders uit, zodat Triada voor 1 juli 2019 een nieuw actueel bod voor de prestatieafspraken kan neerleggen. Daarnaast is, door het vaststellen van het woningmarktonderzoek gemeente Heerde – Triada als richtlijn voor toekomstige planologische ontwikkelingen, de bouw van sociale woningen onderdeel van gesprek met alle ontwikkelaars.

In november 2019 hebben de partijen die deelnemen aan het tripartite overleg (gemeente, Triada en de Huurdersraad Triada) de prestatieafspraken ondertekend. In alle gesprekken met ontwikkelaars is aandacht voor de bouw van sociale woningen. Dit resulteerde er al in dat er in een aantal plannen (alsnog) sociale woningbouw is toegevoegd.

■ Geld

Er geen extra budget. Uitvoering binnen bestaande begroting.

Woningcorporaties en makelaars nemen deel aan het overleg om de woningbouwagenda te bepalen.

Het overleg vergroot de onderlinge betrokkenheid van de partijen en stimuleert de netwerk-werking. Samenwerking versterkt de zorg voor goede en betaalbare woningen voor diverse doelgroepen. Het gezamenlijk opstellen van de Woonagenda vergroot draagvlak en betrokkenheid bij uitvoering.

■ Kwaliteit

In het najaar van 2018 zijn de voorbereidingen gestart om een lokale Woonagenda op te stellen. Hiervoor is een projectgroep samengesteld, bestaande uit medewerkers van de gemeente Heerde, Triada Woondiensten en een extern bureau. Deze Woonagenda wordt opgesteld in samenspraak met (markt) partijen die weten wat speelt op de woningmarkt. Er is voor gekozen om een bijeenkomst te organiseren met de wonen en zorg partijen en een bijeenkomst met de particuliere markt partijen. Daarnaast vindt er een interne bijeenkomst plaats met medewerkers vanuit de Ruimtelijke Ontwikkeling, Sociaal Domein en het Grondbeleid. De planning is deze bijeenkomsten in januari 2019 te organiseren.

Het stappenplan met de planning is door de ingestelde projectgroep voor het opstellen van een lokale Woonagenda goedgekeurd. De uitnodigingen voor de bijeenkomsten in januari 2019 met de (markt) partijen zijn verstuurd.

■ Geld

Geen extra budget beschikbaar.

Woningsplitsing onder voorwaarden toestaan en hiervoor kaders maken.

Uitvoering geven aan de ruimte die de Woonvisie biedt door gebruik te maken van nieuwe planologische regels waarbij wordt voorgesorteerd op de Omgevingswet en de mogelijkheden die daarmee worden geboden.

■ **Kwaliteit**

De kaders worden in uitgewerkt in een nota over de integrale aanpak van strijdige woonsituaties.

■ **Geld**

Uitvoering binnen bestaande begroting.

Plannen voor andere (gemeenschappelijke) woonconcepten faciliteren.

■ **Kwaliteit**

De gemeente Heerde is een nieuwe weg ingeslagen door uitnodigingsplanologie centraal te stellen. Om te voorzien in de behoefte aan nieuwe woningen wordt ingezet op inbreiding in stedelijk gebied, transformatie en functieverandering van bestaande bebouwing. Bij nieuwe initiatieven dient, naast de maatschappelijke meerwaarde, aangetoond te worden dat er markt is voor de voorgestelde woningen. Uitgangspunt hierbij is kwaliteit en het inzetten van woningen voor zoveel mogelijk doelgroepen. Als dit aangetoond wordt, wordt medewerking verleend. Naast traditionele woningbouw, vallen andere woonconcepten daar zeker onder. Dit wordt ook zeker meegenomen in de Woonagenda die medio 2019 opgeleverd wordt.

Er zijn in 2018 een aantal bouwplannen in procedure gebracht met een nieuw concept voor met name de sector wonen en zorg.

■ **Geld**

Geen extra budget beschikbaar.

De mogelijkheden voor het financieel stimuleren van het collectief particulier opdrachtgeverschap door de provincie worden verkend.

Provinciale stimuleringsregelingen voor financiering voor CPO worden onderzocht.

■ **Kwaliteit**

De Provincie en de Cleantech Regio vinden dit een belangrijke subsidieregeling. Echter is door de provincie Gelderland geconstateerd dat het aantal particuliere initiatieven wat gebruikt maakt van deze subsidieregeling steeds verder terugloopt. Ook vanuit Heerde is hier geen gebruik van gemaakt. De regeling loopt nog tot eind 2019. Met de provincie is afgesproken om dit onderwerp eens nader met elkaar, mogelijk in Cleantech verband, te bespreken.

De afspraak is gemaakt om deze regeling en het toepassen ervan in Cleantech Regio verband te bespreken met de provincie Gelderland.

■ **Geld**

Als taak meenemen; afzonderlijk budget niet nodig.

Vliegveld Lelystad

- Herindeling van het luchtruim en zo min mogelijk overlast voor bewoners.

Wat gaan we er voor doen?

Wij blijven tezamen met regiogemeenten het gesprek met de minister over vliegveld Lelystad voeren.

Minister is van mening dat Lelystad Airport in 2020 geopend kan worden voor vakantievluchten. Met Elburg, Oldebroek en Hattem is afgesproken dat nauw samengewerkt zal worden en dat solidair gehandeld wordt.

Kwaliteit

Standpunt van gemeente is dat eerst een herindeling van het luchtruim moet plaatsvinden en dat na gedegen onderzoek Lelystad Airport pas in gebruik kan worden genomen. Over de route bij Wezep/Wapenveld is een gesprek gaande met het ministerie. Ook wordt samengewerkt ten aanzien van herindeling luchtruim.

Een overleg opgezet tussen de burgemeesters van Elburg, Oldebroek, Hattem en Heerde. Later is deze aangevuld met portefeuillehouders uit de verschillende colleges. Onderwerpen: Lelystad Airport maar ook de herziening luchtruim en de Luchtvaartnota 2020-2050. Dit netwerk heeft ook een ambtelijke component.

Op provinciaal niveau wordt ook overleg gevoerd met provincie en andere gemeenten.

Resultaat: Een bestuurlijk overleg met het ministerie, afstemming van de bestuurlijke standpunten en vertegenwoordiging in de provinciale kerngroep.

Geld

Uitvoering binnen bestaande begroting.

[Bestuurlijke bijdragen aan de lobby voor vervoer per internationale trein in Europa als alternatief voor het vliegverkeer.](#)

Zie koptekst.

Kwaliteit

Waar mogelijk zal worden gezien welke vormen van vervoer een alternatief kunnen zijn voor het vliegen en of dit nog tijdig als argument kan worden ingebracht in het kader van de discussie. Vooral de in voorbereiding zijnde Luchtvaartnota zal hierbij van belang zijn.

Wij namen deel aan de zogenaamde Luchtvaartgesprekken en leverden inbreng aan de provinciale notitie voor de Luchtvaartnota 2020-2050. Ook gaven wij een reactie bij de internetconsultatie voor het invoeren van vliegtaks.

In de Regio's Zwolle en Cleantech leveren wij onze inbreng op het onderwerp Bereikbaarheid.

Bereikbaarheid staat op de regionale agenda's en op de gebiedsagenda Oost. Een vliegtaks zal worden ingevoerd. Daarnaast is er een provinciaal netwerk (kerngroep) ontstaan voor de Luchtvaartnota en de herziening van het luchtruim die een gezamenlijke reactie voorbereidt.

■ Geld

Uitvoering binnen bestaande begroting.

Op verzoek faciliteren van bestaande en nieuwe inwonersinitiatieven die verslechtering van het leefklimaat proberen te voorkomen.

Bewonersinitiatieven gericht op beperking verslechtering leefklimaat t.g.v. Lelystad Airport worden waar mogelijk ondersteund.

■ Kwaliteit

Het gemeentebestuur richt zich vooral op het bestuurlijke proces. Waar mogelijk en wenselijk worden maatschappelijke initiatieven ondersteund.

■ Geld

Uitvoering binnen bestaande begroting.

Begraven

- Begraven moet betaalbaar en exploitabel blijven.

Wat gaan we er voor doen?

Voortgang geven aan het onderzoek om de tarieven voor begraven en beheer en onderhoud betaalbaar te houden.

■ Kwaliteit

In 2018 wordt een vervolg gegeven aan het onderzoek om de tarieven voor begraven en beheer en onderhoud betaalbaar te houden met als doel om, tijdig in 2019, keuzes aan de raad voor te leggen. Wij hebben hiervoor in 2018 contact gelegd met een bureau met ruime expertise in de exploitatie van begraafplaatsen. Zij hebben, als opmaat naar de themaraad, bekeken of de inzet van medewerkers, de grootste kostenpost binnen de onderhoudskosten, realistisch is. Ook bekijken of de modellen die wij willen presenteren realistisch zijn of dat er andere modellen mogelijk zijn.

Uiterlijk in 2019 worden nadere keuzes gemaakt over de toekomstbestendigheid van begraven in de gemeente.

■ Kwaliteit

De modellen en keuzes die aan toekomstbestendigheid ten grondslag komen te liggen worden in de eerste helft van 2019 aan de raad gepresenteerd.

Duurzaamheid

Toelichting op product Duurzaamheid

De kosten van de ambtelijke capaciteit, eventuele externe advisering en de bijdrage aan het energieloket en regiotaken.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2017	begroting 2018 (2019)	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten						
521600 Duurzaamheid	67.685	69.381	70.612	71.509	72.437	73.397
Baten						
521600 Duurzaamheid	-6.495	0	0	0	0	0
Resultaat	-61.190	-69.381	-70.612	-71.509	-72.437	-73.397

Toelichting op de lasten en baten Duurzaamheid

Geen opmerkingen.

Economie

Toelichting op product Economie

Ambtelijke capaciteit, externe advisering bijdrage vitale vakantieparken, bijdragen aan de Regio Zwolle en de Cleantech Regio, de huur van het plein van de Johanneskerk in Heerde en energieverbruik ten behoeve van de markt.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2017	begroting 2018 (2019)	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten						
533000 Economische zaken	85.791	101.444	106.495	109.030	111.634	114.320
533050 Markten	31.161	20.397	15.513	15.841	16.172	16.508
533100 Festiviteiten	6.823	2.344	3.491	3.508	3.526	3.546
Totaal Lasten	123.774	124.185	125.499	128.379	131.332	134.374
Baten						
533000 Economische zaken	-2.266	0	0	0	0	0
533050 Markten	706	-5.850	-21.580	-21.970	-22.370	-22.770
533100 Festiviteiten	-2.852	-1.200	-1.230	-1.250	-1.270	-1.290
Totaal Baten	-4.413	-7.050	-22.810	-23.220	-23.640	-24.060
Resultaat	-119.361	-117.135	-102.689	-105.159	-107.692	-110.314

Toelichting op de lasten en baten Economie

Lasten

533000 Economische zaken

De lagere raming in 2018 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de budgetfreeze. Daarnaast zijn de salariskosten licht gestegen a.g.v. indexeringen.

Toerisme

Toelichting op product Toerisme

Faciliteren van 'Wij zijn Heerde', Visit Veluwe, promotie van Cittaslow en toeristische infrastructuur.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2017	begroting 2018 (2019)	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten						
533200 Toerisme & Recreatie	262.939	313.683	374.962	379.425	383.662	388.498
533201 Reserve Toerisme & Recreatie	12.990	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	275.929	313.683	374.962	379.425	383.662	388.498
Baten						
533200 Toerisme & Recreatie	-32.990	0	0	0	0	0
Resultaat	-242.939	-313.683	-374.962	-379.425	-383.662	-388.498

Toelichting op de lasten en baten Toerisme

Lasten

533200 Toerisme & Recreatie

Voor 2019 e.v. worden de kapitaallasten voor het Rivierfront Veessen en voor verbetering van fietsvoorzieningen volledig doorberekend. Voor 2018 was dit nog voor 1/3 deel; hierdoor zijn de kosten m.i.v. 2019 ruim € 63.000,- hoger.

Bouwen en wonen

Toelichting op product Bouwen en Wonen

Ambtelijke capaciteit, beheerkosten startersleningen, bijdragen aan externe onderzoeken en aan de regionaal woonruimteverdeelcommissie, kosten voor de woonwagens die op het terrein Krimpenbos staan en leges WABO voor bouwvergunningen.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2017	begroting 2018 (2019)	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten						
545000 Volkshuisvesting	91.407	86.778	74.204	76.226	78.323	80.506
545050 Woonwagenkamp	614	5.627	10.265	10.390	10.514	10.639
545100 Vergunning & toezicht Bouwen	433.142	375.458	396.381	409.802	423.685	438.036
545250 Milieubeheer	264.661	259.922	283.483	287.199	294.320	300.720
Totaal Lasten	789.824	727.785	764.333	783.617	806.842	829.901
Baten						
545000 Volkshuisvesting	-11.113	0	0	0	0	0
545050 Woonwagenkamp	-3.520	-4.940	-5.060	-5.150	-5.240	-5.330
545200 Leges WABO	-532.621	-403.000	-503.000	-403.000	-403.000	-403.000
545250 Milieubeheer	-54.865	-62.042	-62.162	-62.252	-62.352	-62.452
Totaal Baten	-602.119	-469.982	-570.222	-470.402	-470.592	-470.782
Resultaat	-187.705	-257.803	-194.111	-313.215	-336.250	-359.119

Toelichting op de lasten en baten Bouwen en Wonen

Lasten

545000 Volkshuisvesting

Bij dit subproduct is er geen raming meer opgenomen voor de Regio Noord-Veluwe van € 8.000,-. Daarnaast was er bij de Voorjaarsnota 2018 eenmalig een bijdrage van € 7.000,- opgenomen voor het oplossen van een huisvestingsprobleem.

545050 Woonwagenkamp

De lagere raming van € 5.000,- in 2018 bij dit subproduct is het gevolg van de budgetfreeze.

545100 Vergunning & toezicht Bouwen

In 2018 is er € 6.000,- bij de budgetfreeze afgeraamd bij dit onderdeel. De stijgende kosten voor de komende jaren zijn te relateren aan de herberekening en indexering van de salarissen; deze maken een substantieel onderdeel uit van deze post.

545250 Milieubeheer

De kosten bij Milieubeheer bestaan voor ongeveer 2/3 deel uit de bijdrage voor de Omgevingsdienst Noord-Veluwe (ODNV) en voor 1/3 deel uit eigen loonkosten en overige kosten. Indexering van deze begrotingsposten zorgen voor de stijgende lasten bij dit onderdeel.

Baten

545200 Leges WABO

Voor 2019 worden er € 100.000,- extra legesinkomsten geraamd op basis van realistisch ramen. De structurele verhoging van € 75.000,- die bij de ombuigingsplannen is opgenomen is hierin ook verwerkt alleen valt deze bijstelling niet op omdat voorheen de leges in de meerjarenprognose € 75.000,- lager waren geraamd.

Ruimtelijke ontwikkeling

Toelichting op product Ruimtelijke ontwikkeling

Ambtelijke capaciteit voor eigen plannen, initiatieven van derden en planschades en externe advisering hierover.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2017	begroting 2018 (2019)	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten						
547000 RO eigen plannen	180.194	200.942	211.089	216.463	222.021	227.781
547050 RO initiatieven van derden	170.959	140.374	144.097	148.266	152.580	157.045
547100 RO toezicht handhaving	0	2.438	2.561	2.651	2.744	2.840
547150 Planschades	41.614	35.743	25.000	25.000	25.000	25.000
Totaal Lasten	392.767	379.497	382.747	392.380	402.345	412.666
Baten						
547000 RO eigen plannen	0	-32.920	-33.710	-34.320	-34.940	-35.570
547050 RO initiatieven van derden	-50.584	-47.830	-48.980	-49.860	-50.760	-51.670
547150 Planschades	-5.378	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Totaal Baten	-55.962	-105.750	-107.690	-109.180	-110.700	-112.240
Resultaat	-336.805	-273.747	-275.057	-283.200	-291.645	-300.426

Toelichting op de lasten en baten Ruimtelijke ontwikkeling

Lasten

547000 RO eigen plannen

In 2018 is er € 9.000,- afgeraamd a.g.v. de budgetfreeze. Daarnaast stijgen de lasten door de loonindexeringen jaarlijks met gemiddeld € 5.000,-.

547050 RO initiatieven van derden

Dit onderdeel bestaat ook bijna volledig uit loonkosten; de indexeringen hiervan veroorzaken de jaarlijkse budgetstijgingen.

Accommodaties

Toelichting op product Accommodaties

Betreft accommodaties die zichtbaar en hoorbaar zijn in de openbare ruimte en de vrijkomende locaties als De Hank, 't Honk en Willem-Alexanderschool.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2017	begroting 2018 (2019)	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten						
502060 Carillion	1.206	1.560	1.600	1.630	1.660	1.690
502080 Podiumvoorziening dorpsplein Heerde	0	0	1.040	1.060	1.080	1.100
502120 Muziekkoepeel Veessen	1.379	100	100	100	100	100
502180 Stalling werf	7.169	11.498	15.390	15.670	15.950	16.240
502640 Flessenbergerweg 39	26.327	21.033	22.215	22.328	22.411	22.501
502680 Villa Jacoba	61.850	27.069	32.870	33.063	33.266	33.489
502740 Nachtegaalweg 48	26.925	31.663	21.547	21.567	21.373	21.426
549150 Onderhoudsplan gem. accommodaties	198.593	164.226	150.392	152.696	155.525	158.460
549200 Vrijkomende locaties	459.457	67.356	48.500	49.370	50.260	51.170
549201 Reserve vrijkomende locaties	0	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	782.905	324.505	293.654	297.484	301.625	306.176
Baten						
502180 Stalling werf	-150	0	0	0	0	0
502640 Flessenbergerweg 39	-26.327	0	0	0	0	0
502680 Villa Jacoba	-61.890	-17.327	-17.054	-17.360	-17.670	-17.990
502740 Nachtegaalweg 48	-26.925	-1.829	-1.800	-1.830	-1.860	-1.890
549150 Onderhoudsplan gem. accommodaties	-58.341	-36.605	-36.060	-36.665	-37.285	-37.915
549200 Vrijkomende locaties	-281.592	-28.180	-28.860	-29.380	-29.910	-30.450
549201 Reserve vrijkomende locaties	0	-47.230	0	0	0	0
Totaal Baten	-455.225	-131.171	-83.774	-85.235	-86.725	-88.245
Resultaat	-327.680	-193.334	-209.880	-212.249	-214.900	-217.931

Toelichting op de lasten en baten Accommodaties

Lasten

Algemeen

Bij veel gebouwen zijn in 2018 budgetten afgeraamd a.g.v. de budgetfreeze.

Baten

549201 Reserve vrijkomende locaties

De reserve vrijkomende locaties is leeg; voor 2019 e.v. kan hier geen geld meer uit worden onttrokken om de exploitatiekosten van deze vrijkomende locaties te betalen. Deze kosten maken vanaf dit jaar weer onderdeel uit van de reguliere exploitatie.

Gebiedsontwikkeling

Toelichting op product Gebiedsontwikkeling

De afwikkeling van de projecten Gebiedsontwikkeling Veessen-Wapenveld vindt in 2018 plaats.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2017	begroting 2018 (2019)	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten						
537000 Gebiedsontwikkeling	162.667	19.505	0	0	0	0
Baten						
537000 Gebiedsontwikkeling	-182.928	0	0	0	0	0
Resultaat	20.261	-19.505	0	0	0	0

Toelichting op lasten en baten Gebiedsontwikkeling

Algemeen

Voor de afronding van de Gebiedsontwikkeling wordt nog een gering aantal (beleids)uren geraamd.

Beheer en Onderhoud

Toelichting op product Beheer en Onderhoud

Beheer en onderhoud van kapitaalgoederen (wegen, fietspaden, groen, openbare verlichting, riolering, speeltoestellen) en grondzaken.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2017	begroting 2018 (2019)	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten						
502100 Zoutloods	25.700	27.086	0	0	0	0
502500 Sportpark Molenbeek	4.342	7.770	7.950	8.090	8.230	8.380
502520 Sportpark Eeuwlanden	8.431	5.010	5.120	5.210	5.300	5.390
502540 Sportpark Monnikenbos	-579	6.470	6.630	6.750	6.870	6.990
502560 Sportpark Veessen	768	1.480	1.520	1.550	1.580	1.610
502620 Aula en baarhuisjes	18.151	24.150	24.730	25.180	25.640	26.100
549300 Buitensportaccommodaties	264.404	314.121	346.653	349.442	353.750	355.278
551000 Gemeentelijke gronden	106.652	67.247	67.291	69.089	70.949	72.876
551050 Erfpachten	10.251	10.031	9.890	9.460	9.030	8.600
551100 Kadaster & Landmeten	52.470	41.893	50.908	52.069	53.257	54.473
551150 Straatreiniging&Gladheidbestrijding	138.362	141.156	142.174	144.946	147.785	150.690
551200 Beheerplan Wegen	1.306.184	1.310.343	1.583.190	1.656.724	1.706.849	1.749.384
551201 Reserve Beheerplan Wegen	3.319.892	0	0	0	0	0
551220 Gronddepot	19.068	56.044	54.659	55.398	56.149	56.908
551250 Huisnummering/straatnaamborden	647	227	1.790	1.820	1.850	1.880
551350 Herstel degeneratieschade	66.142	122.762	108.616	110.666	112.764	114.912
551351 reserve Herstel degeneratieschade	79.644	0	0	0	0	0
551400 Beheerplan Kunstwerken	115.598	253.333	250.949	255.457	260.050	264.743
551450 Verkeersmaatregelen	72.066	98.652	117.556	123.296	129.104	135.993
551600 Beheerplan Water	80.850	74.187	96.725	98.604	100.513	102.463
551650 Verkeers- en vervoersplan	123.841	40.462	38.356	39.509	40.781	42.103
551750 Beheerplan Verlichting	222.769	217.363	230.187	233.481	237.045	241.521
551800 Beheerplan Openbaar groen	1.116.405	1.053.071	1.073.891	1.101.881	1.133.536	1.166.229
551850 Beheerplan Speeltuinen	87.261	75.930	77.091	79.992	82.638	85.320
551900 Onderhoudsplan Begraafplaatsen	356.937	329.093	393.340	405.199	417.583	427.984
552000 Onderhoudsplan Reiniging	1.378.804	1.447.199	1.466.328	1.468.816	1.471.390	1.474.059
552100 Onderhoudsplan Riolering	1.601.842	1.352.758	1.124.991	1.165.456	1.186.778	1.210.082
552200 Huisaansluiting riolering	5.089	1.799	1.858	1.923	1.991	2.060
Totaal Lasten	10.581.990	7.079.637	7.282.393	7.470.008	7.621.412	7.766.028
Baten						
502500 Sportpark Molenbeek	0	0	0	0	0	0
502520 Sportpark Eeuwlanden	0	0	0	0	0	0
502540 Sportpark Monnikenbos	0	0	0	0	0	0

502560 Sportpark Veessen	0	0	0	0	0	0
549300 Buitensportaccommodaties	-41.617	-51.010	-52.235	-53.175	-54.115	-55.085
551000 Gemeentelijke gronden	-114.983	-62.016	-63.727	-64.340	-64.960	-65.590
551050 Erfpachten	-47.748	-42.899	-38.899	-39.600	-40.310	-41.040
551100 Kadaster & Landmeten	-1.219	-2.130	-2.130	-2.130	-2.130	-2.130
551150 Straatreiniging&Gladheidbestrijding	-5.380	0	0	0	0	0
551200 Beheerplan Wegen	-3.352.071	0	0	0	0	0
551220 Gronddepot	-18.024	-56.044	-54.659	-55.399	-56.149	-56.909
551250 Huisnummering/straatnaamborden	-2.479	0	0	0	0	0
551350 Herstel degeneratieschade	-79.644	-8.750	-8.750	-8.750	-8.750	-8.750
551351 reserve Herstel degeneratieschade	0	-99.620	-85.000	-86.530	-88.090	-89.680
551401 Reserve Beheerplan Kunstwerken	0	-180.657	-180.657	-114.657	-114.657	-114.657
551600 Beheerplan Water	-5.159	0	0	0	0	0
551650 Verkeers- en vervoersplan	0	0	0	0	0	0
551750 Beheerplan Verlichting	-4.205	-4.720	-4.830	-4.920	-5.010	-5.100
551901 Reserve Begraafplaatsen	-3.635	68.792	-43.068	-58.565	-74.120	-89.671
551950 Inkomsten begraafplaatsen	-482.938	-489.659	-497.493	-497.493	-497.493	-497.493
552001 Reserve Reiniging	-61.570	-141.448	-140.608	-143.576	-146.463	-150.006
552050 Inkomsten reiniging	-1.830.095	-1.777.549	-1.777.549	-1.777.549	-1.777.549	-1.777.549
552100 Onderhoudsplan Riolering	-19	-1.799	-66.417	-117.317	-144.858	-176.314
552150 Inkomsten riolering	-1.808.552	-1.689.476	-1.389.476	-1.389.476	-1.389.476	-1.389.476
552200 Huisaansluiting riolering	-11.200	0	-1.858	-1.923	-1.991	-2.060
Totaal Baten	-7.870.538	4.538.985	4.407.356	4.415.400	4.466.121	4.521.510
Resultaat	-2.711.452	2.540.652	2.875.037	3.054.608	3.155.291	3.244.518

Toelichting op de lasten en baten Beheer en Onderhoud

Lasten

502100 Zoutloods

In de ombuigingsnotitie is het voorstel opgenomen om de Zoutloods in 2018 te verkopen. Voor 2019 e.v. zijn daarom de exploitatielasten afgeraamd; een besparing van € 27.000,-.

549300 Buitensportaccommodaties

Voor 2019 e.v. is er € 33.000,- in de begroting bijgeraamd voor privatisering van de sportaccommodaties. Dit is het gevolg van een afrmang van het budget voor Lucratomedewerkers (voorheen Felua) op het onderhoud groen in 2018.

551000 Gemeentelijke gronden

In 2018 is er bij dit subproduct € 13.000,- afgeraamd als gevolg van de budgetfreeze. Daarnaast heeft er een geringe urenverschuiving plaatsgevonden.

551200 Beheerplan Wegen

In 2018 is er € 317.000,- naar aanleiding van de budgetfreeze afgeraamd. Doordat er investeringen in 2019 zijn afgeschreven zijn de kapitaallasten in dit jaar € 22.000,- lager dan in 2018. Tegelijkertijd is sprake van een stijging van het budget als gevolg van areaaluitbreiding Hoogwatergeul. Daarnaast is er vanaf 2019 een bedrag van € 4.000,- verwerkt als ombuigingsvoorstel voor het vegen van de wegen en € 10.000,- verwerkt als ombuigingsvoorstel voor de verwerkingskosten van bouw- en sloopafval. Verder is op dit product het budget voor wegininspecties als ombuigingsvoorstel afgeraamd met € 5.500,-.

551350 Herstel degeneratieschade

Het beschikbare bedrag is jaarlijks gebaseerd op de baten die in het voorgaande jaar worden ontvangen. Dit betekent dat het bedrag jaarlijks kan fluctueren en dat baten en lasten niet in evenwicht zijn omdat de baten in enig jaar in een volgend kalenderjaar tot lasten leiden. In werkelijkheid kunnen de uitgaven afwijken van de raming. Dit wordt bij de voorjaarsnota gecorrigeerd.

551400 Beheerplan kunstwerken

In 2018 is € 253.333,- uitgegeven (voorjaarsnota 2018) in plaats van € 170.655,-. Verhoging van het budget ten opzichte van de primitieve begroting 2018 is het gevolg van areaaluitbreiding Hoogwatergeul en Gebiedsontwikkeling.

551450 Verkeersmaatregelen

De lagere raming van € 19.000,- in 2018 ten opzichte van de begroting 2019 bij dit subproduct is hoofdzakelijk het gevolg van de budgetfreeze. De raming 2019 is op het niveau van de primitieve begroting 2018 inclusief indexering.

551600 Beheerplan Water

De lagere raming van € 22.000,- in 2018 bij dit subproduct is het gevolg van de budgetfreeze. De oorspronkelijk primitieve raming was hoger. Deze oorspronkelijke raming is geïndexeerd. Vanaf 2019 is er een bedrag van € 10.000,- verwerkt als ombuigingsvoorstel voor de verwerkingskosten van het berm- en slootafval.

551750 Beheerplan Verlichting

De lagere raming van ruim € 12.000,- in 2018 bij dit subproduct is hoofdzakelijk het gevolg van de budgetfreeze.

551800 Beheerplan Openbaar groen

De kostenstijging bij dit subproduct betreft de indexering. Vanaf 2019 wordt een ombuiging voorgesteld van structureel € 11.000,- per jaar voor het opstellen van het beheerplan openbaar groen.

551900 Onderhoudsplan begraafplaatsen

Er heeft een personele wisseling plaatsgevonden (Wajonger in plaats van een medewerker van Lucrato) waardoor de personele kosten voor onderhoud en het beheer van de begraafplaatsen gestegen zijn. Het verschil in 2019 ten opzichte van de begroting 2018 is groter dan het verschil ten opzichte van de werkelijke kosten in de rekening 2017. Daarnaast zijn de lasten en baten geïndexeerd. Begraafplaatsen is net als 'Reiniging' en 'Riolering' een kostendekkende exploitatie. Dit betekent dat eventuele overschotten/tekorten worden afgedekt met de reserve/voorziening.

Bosbeheer

Toelichting op product Bosbeheer

Het beheer en onderhoud van het gemeentelijk bos- en heidegebied.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2017	begroting 2018 (2019)	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten						
502200 Gebouwen Bosbedrijf	9.420	4.534	8.796	8.910	9.025	9.152
555000 Bosbeheer	85.216	72.321	99.246	99.881	100.527	101.195
555050 Recreatiebeheer	9.507	11.858	4.129	4.274	4.423	4.578
Totaal Lasten	104.143	88.713	112.171	113.065	113.975	114.925
Baten						
502200 Gebouwen Bosbedrijf	-3.637	-4.475	-4.475	-4.555	-4.637	-4.720
555000 Bosbeheer	-155.378	-144.627	-145.990	-148.229	-150.499	-152.809
555050 Recreatiebeheer	-22.395	0	0	0	0	0
Totaal Baten	-181.411	-149.102	-150.465	-152.784	-155.136	-157.529
Resultaat	77.268	60.389	38.294	39.719	41.161	42.604

Toelichting op de lasten en baten Bosbeheer

Lasten

502200 Gebouwen bosbedrijf

De lagere raming van € 4.000,- in 2018 bij dit subproduct is het gevolg van de budgetfreeze voor het budget onderhoud. Ten opzichte van 2017 is het bedrag licht gedaald (afschrijving).

555000 Bosbeheer

Er heeft een herschikking plaatsgevonden van het budget van recreatiebeheer naar bosbeheer. Daarnaast is sprake van een indexering van de kosten, inclusief de gewijzigde begroting 2018 voor overige niet duurzame goederen en diensten (kosten bosbeheerder). Het totale product bosbeheer (lasten versus baten) levert een voordeel op voor de exploitatie.

BBV-Indicatoren programma Ruimte, wonen en ondernemen

BBV indicatoren

